

*Li. vi de V. su
partium.*

uem, sed insigniter ualidum, nerueumque finit tendinem, sua amplitudine acutum illum maxillae processum amplectentem, illique processui ualidissime insertum. Ad tendinem hunc omnes temporalis musculi fibrae, ex semicirculo uelut ad circuli centrum procurrunt, tendinemque hunc efformant illorum musculorum ritu, quos gibbum, & cauum scapulae implere docuimus, & qui ex ilium osse pronati, femoris motibus famulantur, & is cuius beneficio brachium attollitur, adeo profecto, ut satis mirari nequeam, quidnam Peculiare illud sit, tantopere in temporalis musculo à Galeno decantatum. Neque satis assequor, quamobrem is Naturam tot laudibus efferat, quod ab aliorum musculorum forma hic declinauerit, tendinem educens non ex musculi extremo, ut alias semper, sed ex musculi medio. Ego ex tot Galeni in Naturam laudibus aliud nihil colligo, quam illum arbitratum fuisse, musculum temporalem à nobis descriptum, unà cum masseterum unum esse, atque tendinem, quem temporalis acuto maxillae processui inserit, à temporali & masseterum produci. Quod si fieret, ex media musculi sede tendinis enasceretur, temporalis scilicet musculi fibris deorsum ad tendinis generationem deductis, masseteris uero musculi fibris sursum proreptantibus, & tendinem illum constituentibus. At quid attinet illis Galeni laudibus prolixius immorari, quas ad Naturam dedecus potius, quam honorem, (si quis examullum sua perpendat) contexitur: praecipue quum Natura non solum ab aliorum musculorum tendinis productione hic non aberrauerit, & si aberrasset, necessario colligeretur, eundem musculi fibras sursum & deorsum ducere, pars enim musculi sub tendine posita, necessario deorsum traheret, quemadmodum superior sursum alliceret. Rerum igitur Opifici hymnos canamus, qui musculum ex tantillo spacio, tanto muneri praefectum produxit, ex quo insignem illum procreauit tendinem, acutum inferioris maxillae processum amplexantem. Quo autem temporalis musculus robore polleat, & quo nam pacto pro ipsius mole ualidissimum omnium musculorum munus illi conceditum sit, condiscimus, quoties aliquid ui mordemus, & aliquid impetu dentibus confringere adnitimur, aut ingens aliquod onus histriones quosdam leuare conspiciamus. Ut enim uarios hominum in mordendo conatus taceam, nuper Patuuii histrionem uidimus, qui ferreum uiginti quinque librarum palum dentibus à terra subleuatum, & aliquandiu in ore erectum, retrorsum à tergo punctum parieti iniecit, quem triginta nouem pedum interuallo ab histrione destitisse meturus ipse sum. Quamquam Turcum nuper Venetijs longè maius robur in mordendo ostendisse audio, qui trabem à quinque uiris illi allatam perinde, ac baculum aliquem, uarijs modis omnium admirati

*Musculus in
ore delitescens,
seu alterius la-
teris tertius.*

tione contrectauit. Vtunque tamen temporalis musculus sit ualidus, multisque neruorum propaginibus donatus, ac suae nobilitatis gratia ossuosis uallis interceptus, aptisque sinibus inclusus, nihilo minus tamen illi alterum quoque musculum, similiter robustum & neruosum, ac in ore delitescentem Natura allociauit, eiusdem cum musculo temporali functionis autorem. Atque huius principium perquam neruosum, ex tota cavitae sinu ue exoritur, qui in ossis cuneum referentis processibus, quos uersutis alarum imagini comparamus, insculpitur. hunc siquidem sinum unà cum ossis processibus, musculi huius principium ambientibus (ut tunc principium id custo daretur) Natura fabrefecit, simul etiam processus hos longius educens, ut commode ab ipsis principium illud enasceretur. Caterum ilico atque cavitatem illam ossis cuneum imitantis excedit, carneum, amplum & crassum, ac forma masseterum perquam simile efficitur, interior enim iste musculus posteriori ac interiori parti maxillae, ubi haec latissima est, implantatur, ualidam amplamque insertionem molitus. Ut uero communiùs praesens musculus à maxilla susciperetur, neque is nimium oris amplitudinem occuparet, leuem, sed amplam cavitatem maxillae insculptam esse diximus, quando ipsius constructio in Primo libro enarrabatur. Porro musculus hic, quum eodem cum temporali fungatur munere, ac simul is temporali commissus unitusque aliqua ex parte sit, nonnullis Anatomicorum in ore delitescens, temporalis pars habita est. alij uero, etiam si inuicem committantur, quum tamen diuersis prodeant principijs, & in uarias eiusdem ossis sedes implantentur, duos ipsos statuunt. Nos autem ita illos distinguimus, ut utrinque unum temporalem, & unum masseterum, & unum in ore delitescentem enumeremus. Atque his tribus primario usu hoc munus committitur, ut sursum maxillam inferiorem trahant, illamque superiori iungant. Verum masseteri id priuatim committitur, ut masseterum anterioribus principij partibus contractis, inferior maxilla prorsum ducatur, mentumque in anteriora promineat. Posterioribus uero principij sedibus tensis, retrorsum ac uelut ad aures maxilla retrahatur adeo, ut duo hac ratione motus masseterum beneficio peragantur, quibus manducantes indigemus. Atque huic etiam motui suppetias fert temporalis musculus, prout has illas ue sui principij fibras tendit

*Masseteris,
temporalis, et
in ore delite-
scens unus.*

dit, aut remittit. deinde masseterum, & in ore delitescentium musculorum opera, in latus maxilla ducitur. Dextro enim masseterum duntaxat, & sinistro in ore delitescente musculo contractis, maxilla in dextrum latus agitur. At sinistri lateris masseterum, & dextri lateris in ore delitescente musculo, unà contractionem molientibus, inferior maxilla in sinistrum latus fertur. Atque his functionibus in ipsa sectione nihil æquè promptum cognitum, iam admonitus reperies. Enarrationi adhuc supersunt alij duo, utrinque singuli, & graciles & oblongi, originem ducentes ex prominētibus ossium temporum processibus, qui scriptoris styli imaginem referunt. Atque hinc membraneo latiusculoque capite exorti, statim carnosius teretesque fiunt, ac uersus priora maxillae, ubi summum mentum habetur, procurrentes, interiori eius parti adnascuntur, & dexter musculus sinistro hinc ad insertionem unitur, in ea sanè inferioris maxillae sede, ubi uel horum musculorum gratia, maxilla exasperatur, & processulos inaequaliter extuberantes gerit. Praesentes musculi, dum in se colliguntur, os aperiunt, quemadmodum haecenus commemorati illud claudunt. Caterum utrique os aperiendi musculo peculiare aliquid, & nulli uniuersi corporis musculo, praeterquam uni, quem contra Galeni placitum ossi u referenti ascribam, commune obtinet. His enim in medio itinere, quod ab exortu usque ad insertionem emetiuntur, pars carnosia aboletur, & exanguis & neruosa efficitur, ceu tendens, uel ligamentum quodpiam carnisformibus fibris neuiquam enutritum, ita sanè, ac si quis ex duobus musculorum uentribus, in quorum medio tendinis species cerneretur, utrumque musculum conflare diceret, uerum hic non perperam, neque ociose à consueto musculorum artificio Natura declinauit, atque ideo encomio tibi celebranda uenit. Propria nanque exortus eorum musculorum regio, non erat post aures ad capitis basim, unde nunc à stylos imitantibus processibus explantantur, sed ad anteriores colli partes. si enim maxime secundum rectitudinem proprii principij, uterque maxillam deorsum traheret. At si ibidem ab ipsis ceruicis uertebis producerentur, angustiam non paruam tum ipsi etiam primi maxime tulissent, tum omnibus alijs partibus inibi repositis praebuissent. in nulla enim propemodum totius corporis regione adeo exigua, tantum organorum aeruum (quorum interim nullum transponi expedit) reperias, atque hic in faucibus. Neque enim stomachum, neque laryngem, multo autem minus circumadiacentes eis musculos, neque uenas, neque arterias, neque neruos, neque glandes cum uasorum diuisionibus praefectas, tum ad humectandam laryngem homini opitulantes, neque aliud quiduis hic in inferioris maxillae amplitudine, citra noxam, uel sola imaginatione, sua sede mutare posses. Iure itaque musculi inferiorem maxillam deorsum tracturi, nequaquam à ceruicis uertebis explantantur, sed à longis illis processibus stylos & gallorum calcaria exprimentibus. Et ubi regio potissimum frequentibus organis erat oppleta, hi musculi merito excarnes facti, ibidem in ipsorum medio, non absimilem tendini partem commonstrant. si enim iuxta has in faucibus angustias crassiores essent, praeter loci angustiam iter ipsis praeccluderetur. Si uero omni ex parte adeo, ut hic, fuissent graciles, ad nimiam peruenissent imbecillitatem, quum nullus musculus absque fibris carne amplexis constare possit, quam si haberent, & illius tendinis crassitiem superarent, quid his tanto interuallo, & per tot praecipitia ductis cogitari possit infirmius? Quocirca quoniam eos in his angustijs oportuit fieri, ad patiendum pertinaces & graciles, Natura iure totam eorum, quae inibi esset carnem, ademit, solos & nudos producens tendines. quando uero primum extra angustiam constituantur, tunc iam sensim carnem rursus assumunt, musculorumque uentrem, ut antea circa exortum sibi uendicant.

*Musculus
maxillae
ossum trahens,
ac alterius la-
teris 4. aut or-
cinnu 7. & 8.*

*sta. R. S.
g. sta. H. R.
i. musculi
nerues in di-
citur, in me-
dia aut ip-
sius neruo-
sa pars con-
sistit.*

MUSCULORVM INFERIOREM MA-

xillam mouentium administratio. Caput XVI.

*4. la. r.
b. u. i. n. s. t. e.
b. u. l. a. d. C.
i. n. t. e. r. B. C.
D.*

ORVM qui maxillam inferiorem mouent, musculorum administratio debite absoluitur, illam à temporali opportunè aggredieris. Capite itaque in latus reclinato, grandiori, quem administrandis sectionibus parasti, cultro, & admoto etiam malleo, iugale os ad aures & malas excindes, & id acutiori cultello undequaque à musculo temporali, cui ualli ritu hoc proponitur, & masseterum, cui principium exporrigit, liberabis, exactè tum temporalis musculi ad illud os connexum, & masseteris exortum contiderans. Ablato iugali osse temporalis musculi principium, quod secundum capitis longitudinem semicirculi instar exoriri dicebatur, undecunque nouacula, aut cultello proximè ab osse abrades, quousque totum musculum à caluariæ, & maxillae superioris ossibus

*Temporalis
administratio.*